

Raadsvoorstel

Onderwerp : besluit tot onttrekking aan de openbaarheid van een deel van het Frerikspad te Aalten

Portefeuillehouder :

Thema Raadsprogramma : 1. Leefomgeving en Wonen

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

- Te besluiten tot onttrekking aan de openbaarheid van een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18).

Waarom dit besluit nemen

- Het Nationaal Onderduikmuseum is al jaren bezig met de planvorming voor uitbreiding van haar museum en betreft waar nodig instanties, omwonenden en bedrijven. In 2021 heeft het museum zowel het college als de gemeenteraad geïnformeerd over het voornemen om te vernieuwen.
In 2024 heeft het museum het pand Markt 18 aangekocht, waardoor het museum daadwerkelijk kan uitbreiden. De buurt en De Woonplaats zijn in maart 2025 geïnformeerd over de plannen inclusief een nieuwe toegang van het Frerikspad aan de Landstraat.
Op 26 mei 2026 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten akkoord te gaan met de hoofdlijnen van het ontwerp voor vernieuwing en uitbreiding van het museum. In het plan is een glazen looproute (de 'ketting') het verbindende element waarmee de gebouwen via een logische route met elkaar verbonden worden. Om deze 'ketting' te kunnen realiseren is verlegging van een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18) noodzakelijk. Het museum wil graag op korte termijn een vergunningaanvraag indienen voor het totaalplan. Voordat een vergunningaanvraag ingediend kan worden, moet een besluit zijn genomen over onttrekking aan de openbaarheid van een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18).

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Beeoordeling van het verzoek een besluit tot onttrekking aan de openbaarheid te nemen vergt
- dat voor en tegen van een besluit tot onttrekking aan de openbaarheid door uw raad worden afgewogen.

Argumenten

- 1.1 *Verlegging van een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18) is nodig om de glazen 'ketting' te kunnen realiseren.*
Om Markt 18 met de rest van het museum te kunnen verbinden, wordt een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18) overschreden. Hierdoor is dit stuk van het Frerikspad na realisatie van de plannen niet meer openbaar toegankelijk en wordt het onderdeel van het museum. Het Frerikspad tussen Markt 14 en Markt 18 is sinds 1985

onderdeel van de Gängeskes die langs Markt 16 naar de Prinsenstraat doorloopt. Uit bouwhistorisch onderzoek blijkt dat het pad vóór die tijd bij Markt 14 hoorde en van oorsprong dus geen onderdeel is van de Gängeskes. Sinds 2012 is het wel een onderdeel van de Gängeskesroute. Het museum heeft diverse andere verbindingsmogelijkheden onderzocht, maar geen goed alternatief gevonden. Een doorloop op hoogte maakt de routing binnen het museum onoverzichtelijk en onlogisch en een onderdoorgang is financieel niet haalbaar. Bezoekers moeten wel droog en beschut over kunnen steken; overschrijding van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18) is dan de enige optie. Het is wel de bedoeling om een transparante verbinding met deuren te maken. Hierdoor blijft het zicht op het achterliggende Frerikspad en de Markt behouden en kan op bijzondere dagen, zoals bijvoorbeeld de Open Monumentendag, de toegang opengezet worden.

1.2 Het onttrekken aan de openbaarheid van een weg is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Als het plan gerealiseerd is, is het Frerikspad niet meer vanaf de Markt toegankelijk. De toegang wordt verlegd naar de Landstraat waar via de steeg achter de Markt 18 het achterterrein en de Prinsenstraat bereikt kan worden. Het onttrekken van een weg (of in dit geval een pad voor langzaam verkeer) aan de openbaarheid is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Dit is geregeld in artikel 9 van de Wegenwet. Op grond van artikel 11 van de Wegenwet kan een belanghebbende (bijvoorbeeld een grondeigenaar) een verzoek tot onttrekking aan de openbaarheid doen. Tegen het besluit kunnen zienswijzen worden ingediend. Daarna kan een definitief besluit worden genomen.

Kanttekeningen

- NVT

Is er draagvlak voor dit besluit?

Het Nationaal Onderduikmuseum is al jaren bezig met de planvorming en betreft waar nodig instanties, omwonenden en bedrijven. In 2021 heeft het museum zowel het college als de gemeenteraad geïnformeerd over het voornemen om te vernieuwen. De buurt en De Woonplaats zijn in maart 2025 geïnformeerd over de plannen inclusief een nieuwe toegang van het Frerikspad aan de Landstraat. Bewoners waren positief over de groene inrichting van het terrein achter het museum.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

Er zijn vooralsnog geen financiële consequenties aan het nemen van een besluit over onttrekking aan de openbaarheid van een deel van het Frerikspad (tussen Markt 14 en Markt 18). Bij verdere uitwerking van de plannen voor de herinrichting van het achterterrein, waarbij meerdere eigenaren (waaronder de gemeente) zijn en waar een integraal plan met alle eigenaren gemaakt wordt, zouden dit mogelijk ook kosten voor de gemeente met zich mee kunnen brengen. De kosten worden gedekt uit bestaande budgetten.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Op 26 mei 2026 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met de hoofdlijnen van het ontwerp voor de vernieuwing en uitbreiding van het Nationaal Onderduikmuseum. Naar aanleiding van dit besluit vond op 28 mei 2026 een persbijeenkomst plaats, georganiseerd door de gemeente Aalten in samenwerking met het Nationaal Onderduikmuseum. Tijdens deze bijeenkomst werd een toelichting gegeven op de plannen, waaronder de voorgenomen onttrekking aan de openbaarheid van een deel van het Frerikspad. Daarbij is aangegeven dat de gemeenteraad hierover een formeel besluit moet nemen. In de periode na de persbijeenkomst is in diverse media aandacht besteed aan de ontwikkelingen en uitbreidingsplannen van het museum.

Dit raadsbesluit zal worden gedeeld met de pers waarbij wordt verwezen naar het eerdere collegebesluit op 26 mei jl. en de eerdere persbijeenkomsten op 28 mei jl. Hiermee wordt de lijn van eerdere communicatie voortgezet en wordt de context van het besluit helder gemaakt.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Na afloop van de termijn van terinzagelegging (indien er geen zienswijzen worden ingediend) kan de vergunningaanvraag voor het totaalplan worden ingediend. Eventuele zienswijzen worden op de gebruikelijke wijze beoordeeld en behandeld.

Wat gaat er gebeuren?

Bijv. herijking akkoord, Onderzoek naar effecten,
Informeren raad uitkomsten onderzoek

Wie gaat het doen?

College en verenigingen,
externe organisatie,
College

Wanneer?

Bijv. november
2023, Q1 2025, Q3
2024

Hoe wordt de raad op de hoogte gehouden van de voortgang/wordt er een evaluatie uitgevoerd

Bijlagen

- Bijlage 1: Collegevoorstel uitbreiding Aaltens Museum 28 april 2026
- Bijlage 2: Brochure ontwikkeling Nationaal Onderduikmuseum 2020-2028

Aalten, 8 september 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester